

6. 10. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Interpretační úskalí ohledně přijímání rozhodnutí o změně společenské smlouvy per rollam ve společnosti s ručením omezeným

Již od nabytí účinnosti zákona o obchodních korporacích panuje spor o interpretaci pravidel pro přijetí rozhodnutí ve společnosti s ručením omezeným při rozhodování mimo valnou hromadu (přesněji mimo zasedání valné hromady), neboli při rozhodování per rollam. Je v případech, ve kterých zákon vyžaduje osvědčení veřejnou listinou, postačující úředně ověřený podpis, nebo musí být vyhotoven notářský zápis? Na tuto otázku bylo dáno již mnoho rozdílných odpovědí. Účelem tohoto článku je přispět do diskuze a zaujmout k dané problematice takové stanovisko, které bude v souladu s českou i unijní právní úpravou.

Počátek nastíněného problému je nutné hledat v průběhu přijímání zákona o obchodních korporacích. Jak uvádí důvodová zpráva, původním záměrem bylo setrvat na úpravě obsažené v § 130 obchodního zákoníku, která vyžadovala, aby projev vůle společníka, jímž vyslovuje s návrhem usnesení souhlas, měl formu notářského zápisu. V průběhu zákonodárského procesu bylo předmětné ustanovení na základě poslaneckých pozměňovacích návrhů změněno a § 175 odst. 3 ZOK byl přijat v následující podobě:

„Vyžaduje-li tento zákon, aby rozhodnutí valné hromady bylo osvědčeno veřejnou listinou, uvede se ve vyjádření společníka i obsah návrhu rozhodnutí valné hromady, jehož se vyjádření týká; podpis na vyjádření musí být úředně ověřen.“[1]

Proč došlo k této změně pouze u společnosti s ručením omezeným a nikoli u akciové společnosti nebo v družstvu, není obtížné domyslet a odpověď dává již samotná důvodová zpráva.

„S ohledem na to, že úprava akciové společnosti je vcelku přísně reglementována evropským právem a výčet obchodních korporací podle českého práva je a zůstává taxativní, využívá zákon možnosti zjednodušit úpravu společnosti s ručením omezeným tak, aby byla v rámci právních řádů EU konkurenceschopná.“[2]

Právě snaha o konkurenceschopnost vedla k minimalizaci nákladů na založení společnosti s ručením omezeným a později také k úspoře za zápis společnosti do obchodního rejstříku, pokud je prováděn notářem, promítá se nicméně také do života společnosti. Příkladem může být právě změna notářského zápisu za úředně ověřený podpis při rozhodování per rollam. Legalizace vychází každého

ze společníků na 30 Kč a lze provést i mimo notáře například na jakékoli pobočce Czech POINT. S těmito náklady není možné poměřovat náklady na vyhotovení notářského zápisu, které jsou mnohonásobně vyšší. Změna obsažená v ZOK se, jak se domnívám, skutečně zasadila o nemalou úsporu nákladů, nicméně nikoli v takové míře, jak ji některé společnosti i advokáti vykládají.

Předně je třeba si uvědomit, že jsme vázáni unijním právem, jehož součástí je i ustanovení čl. 11 Směrnice 2009/101/ES ze dne 16. září 2009.

„Ve všech členských státech, jejichž právní předpisy nestanoví předběžnou správní nebo soudní kontrolu při zakládání společnosti, musí být akt, kterým se společnost zakládá, a stanovy, jakož i jejich změny úředně ověřeny.“[3]

Úřední ověření uváděné v tomto ustanovení směrnice se však nevztahuje pouze na úřední ověření podpisu. Jde o ověření aktu, tedy rozhodnutí příslušného orgánu. Jedná se zejména o posouzení souladu rozhodnutí se zákonem a splnění pravidel pro přijetí rozhodnutí. Tuto kontrolu nelze v našich podmínkách přisuzovat rejstříkovému soudu, který má podle § 90 zákona o veřejných rejstřících za úkol pouze zkoumat, zda údaje o skutečnostech zapisovaných do veřejného rejstříku vyplývají z listin, které mají být k návrhu doloženy. Kontrola je tak nepoměrně menší.[4] Pokud bychom připustili, že vyjádření společníka s ověřeným podpisem je dostačující, kontrola požadovaná unijním právem by nebyla dodržena. Procedura úředního ověření je v našich podmínkách spolehlivě dodržena pouze postupem podle notářského řádu:

„Notář je povinen notářským zápisem o rozhodnutí orgánu právnické osoby osvědčit existenci právních jednání a formalit, ke kterým je právnická osoba, popřípadě její orgán povinen a při kterých byl notář přítomen, včetně jeho vyjádření o souladu s právními předpisy, a současně je povinen osvědčit, zda rozhodnutí orgánu právnické osoby, o němž sepisuje notářský zápis, bylo přijato nebo přijato nebylo, a uvést své vyjádření, zda obsah rozhodnutí, nebo nebylo-li přijato, zda obsah předneseného návrhu na rozhodnutí je či není v souladu s právními předpisy a zakladatelskými dokumenty právnické osoby.“[5]

Lze se setkat s argumentem, že po provedení gramatického a systematického výkladu ustanovení § 175 odst. 3 ZOK nelze než dospět k závěru, že pro přijetí usnesení valné hromady per rollam dostačuje vyjádření společníka s úředně ověřeným podpisem. Tento argument však neobstojí při hlubším prostudování právní úpravy. Předně je nutné si uvědomit, že rozhodování per rollam není privilegovaný způsob rozhodování a není důvod stanovit pro něj mírnější požadavky než pro rozhodování na valné hromadě.

Zákon o obchodních korporacích v § 8 odst. 1 požaduje pro společenskou smlouvu formu veřejné listiny. Jelikož se jedná o právní jednání, použije se pro změnu společenské smlouvy § 564 ObčZ, který určuje pro možnost změny právního jednání formu stejnou nebo přísnější, tedy opět formu veřejné listiny. Ustanovení § 582 ObčZ pak rozhodnutí o změně právního jednání při nedodržení postupu podle § 564 ObčZ spojuje s neplatností právního jednání. Zákon nicméně dává prostor na konvalidaci.

Ustanovení § 175 odst. 3 ZOK věty za středníkem se **nezaobírá formou rozhodnutí**. Lze jej vztáhnout pouze na formu, v níž mají být vyhotovena vyjádření společníků k návrhu rozhodnutí, tedy na dílčí rozhodnutí jednotlivých společníků. Pro vyjádření společníků je dostačující, pokud budou jejich podpisy na vyjádření k návrhu úředně ověřeny.

Vykládám dané ustanovení v tom smyslu, že skutečně zbaví společníky nepřiměřených nákladů spojených s rozhodováním per rollam ve společnosti s ručením omezeným a to tak, že nebude

potřeba, aby si každý z nich nechal vyhotovit vlastní notářský zápis o svém projevu vůle. Jelikož je však třeba dodržet pravidla pro formu rozhodnutí valné hromady, bude nutné výsledné rozhodnutí valné hromady vyhotovit ve formě veřejné listiny.

Úředně ověřený podpis společníka na vyjádření k návrhu rozhodnutí je třeba považovat pouze za ověření toho, že daný společník skutečně projevil vůli – obdobně jako zvednutí ruky na jednání valné hromady. To však nic nemění na skutečnosti, že je třeba ověřit i další okolnosti přijetí rozhodnutí. Že má rozhodnutí veškeré náležitosti, by obdobně jako při rozhodování na valné hromadě měl potvrdit notář. Jím vyhotovený notářský zápis pak bude podkladem pro zápis do obchodního rejstříku.

Pokud by usnesení valné hromady o změně společenské smlouvy bylo přijato pouze na základě vyjádření společníků s úředně ověřenými podpisy, pak je třeba doufat, že tato otázka nebude předložena k zodpovězení Nejvyššímu soudu ČR. Případné negativní stanovisko k tomuto způsobu přijetí rozhodnutí by znamenalo neplatnost takových změn společenské smlouvy a tím i celou řadu následků, které by mohly mít pro společnost fatální důsledky.

Na závěr si dovoluji poznámku ohledně úpravy obsažené v obchodním zákoníku. Za jeho účinnosti nebylo nutné praktikovat výše uvedený postup. Bylo tomu tak proto, že zákonnost i ostatní náležitosti rozhodnutí ověřovali notáři již při vyhotovení notářského zápisu o projevu vůle konkrétního společníka. Nelze tedy říci, že by uváděné závěry byly v rozporu s dřívější úpravou.

Michal Antoš,
asistent advokáta

[Advokátní kancelář Zrůstek, Lůdl a partneři v.o.s.](#)

pobočka Brno
Purkyňova 649/127
616 00 Brno

Tel.: +420 511 205 233
e-mail: michal.antos@akpzl.cz

[1] § 175 odst. 3 ZOK.

[2] Důvodová zpráva k zákonu č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

[3] Čl. 11 Směrnice 2009/101/ES ze dne 16. září 2009.

[4] Obdobně ČECH, P. Mýty a pověry ve výkladu a aplikaci civilního práva: Dnešní klid před zítřejší bouří. Právní rádce 7-8/2015, str. 48 - 51.

[5] § 80a odst. 2 notářského řádu.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)